



Nationella prov, anpassningar och undantagsbestämmelsen

- Bedömningsfrågor
- Undantagsbestämmelsen
- Nationella prov
- Nationella prov och funktionshinder
- Läsförståelseproven – svåra överväganden
- Frågor

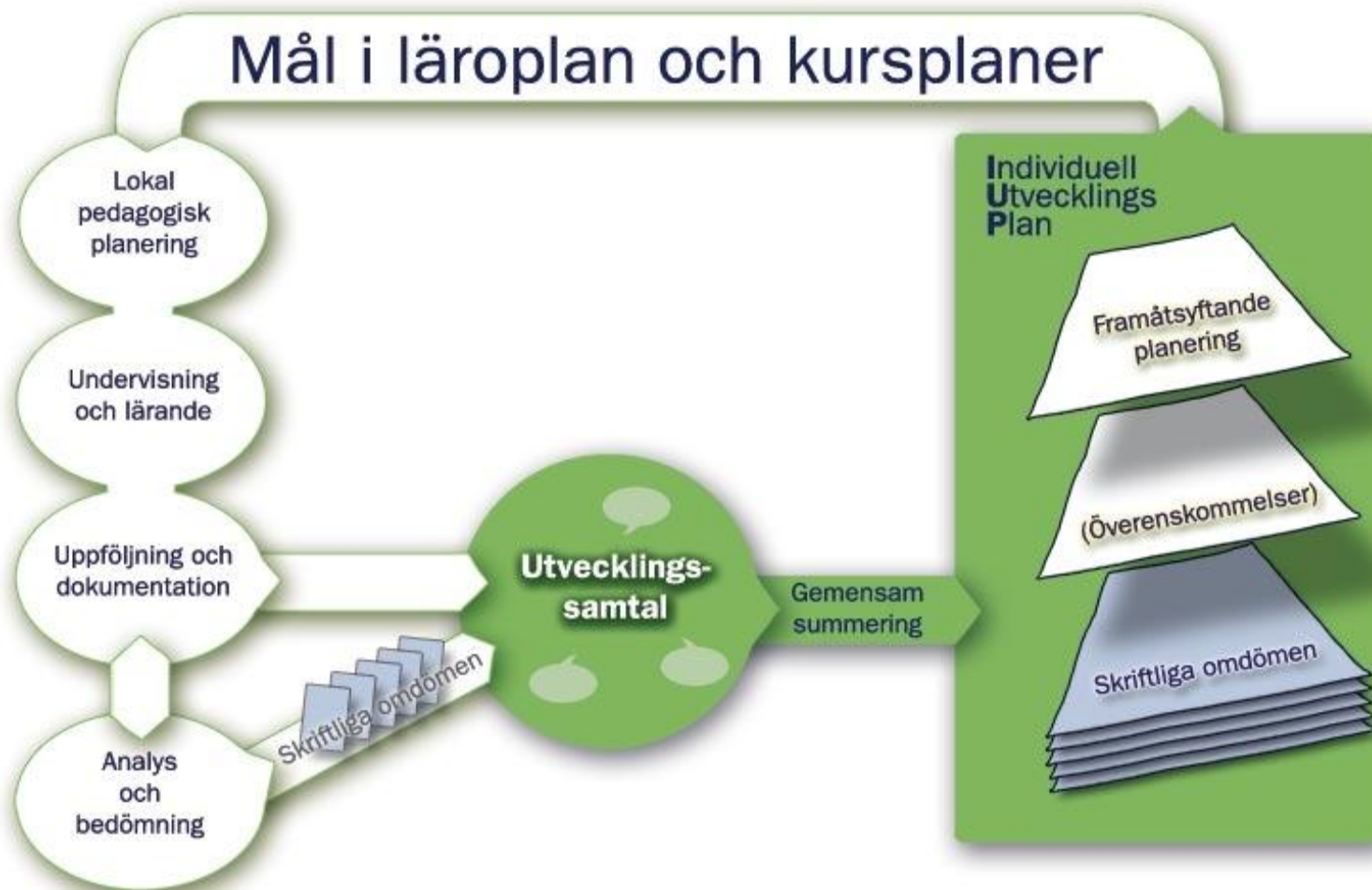
Roger.persson@skolverket.se



Formativ bedömning

- Att **se** det som ska ses
- Att kunna **kommunicera** vad man ser
- Att finna bra sätt att **gå vidare** på basis av vad man sett
- I samklang med **summativ** bedömning

IUP med skriftliga omdömen



Lokal pedagogisk planering

- Mål att sträva mot – vilka har läraren valt ut?
- Vilka kunskaper, färdigheter och förmågor ska tränas och utvecklas?
- Val av stoff och arbetssätt
- Hur involveras/informeras elever/föräldrar?
- *Hur ska detta bedömas? Olika för olika elever?*
- - Undervisning – uppföljning – dokumentation

Hur utveckla bedömarkompetensen?

Bedömningsseminarier – lärare och elever

Studier av styrdokumentet – Vad står i dem egentligen? Vilka är styrdokumentet?

Kollegial diskussion kring ”betygstypiska arbeten”, prov och kritiska fall

Medbedömare - arbets tillsammans

Vad kan Skolverket eller huvudmannen erbjuda?

Undantagsbestämmelsen, grundskolan

Om det finns särskilda skäl, får läraren vid betygsättningen bortse från enstaka mål som eleven skall ha uppnått eller enstaka kriterier som eleven skall ha uppfyllt.

Med särskilda skäl avses funktionshinder eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst mål eller uppfylla ett visst kriterium. Detta gäller samtliga betygssteg.

Utdrag ur Kpl 2000 Grundskolan, sid 7

Ny läroplansstruktur

Läroplanen

Kursplanen/Ämnesplanen:

- **Syfte och målpunkter**
- **Centralt innehåll**
- **Kunskapskrav**



Den nya skollagen 10 kap. 21 §

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 § § (betyg innan och när ett ämne har avslutats (*min anm.*)) bortses från enstaka delar av kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 9. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

**•Undantagsbestämmelsen gäller betygsättningen ,
inte för reducering av kursplanen/ämnesplanen!**

- Utvecklingsstörning – funktionshinder**
- Funktionshinder – bristande kunskaper**
- Kunskaper- redovisa kunskaper**
- Sociala omständigheter, familjeförhållanden,
bristande svenska är *inte* särskilda skäl**
- Syns inte i betygsdokumentet**
- Lärande och bedömning på andra sätt!**



Nationellt bedömningsstöd

- **Formativa och summativa**
- **Diagnostiska material**
- **Provbanker**



Nationella prov

Regler styr utförandet som ska vara lika över hela landet

Sekretess skyddar likvärdigheten

Kan få betydelse för resursfördelning (särskilt åk 3 och 6)

Framför allt summativa (Åk 9 och gy)

Är ej examensprov!

”High stake tests”



Nationella prov – vad är det?

Ett försök att så säkert som möjligt mäta/bedöma kunskaper på ett metodiskt, vetenskapligt sätt.

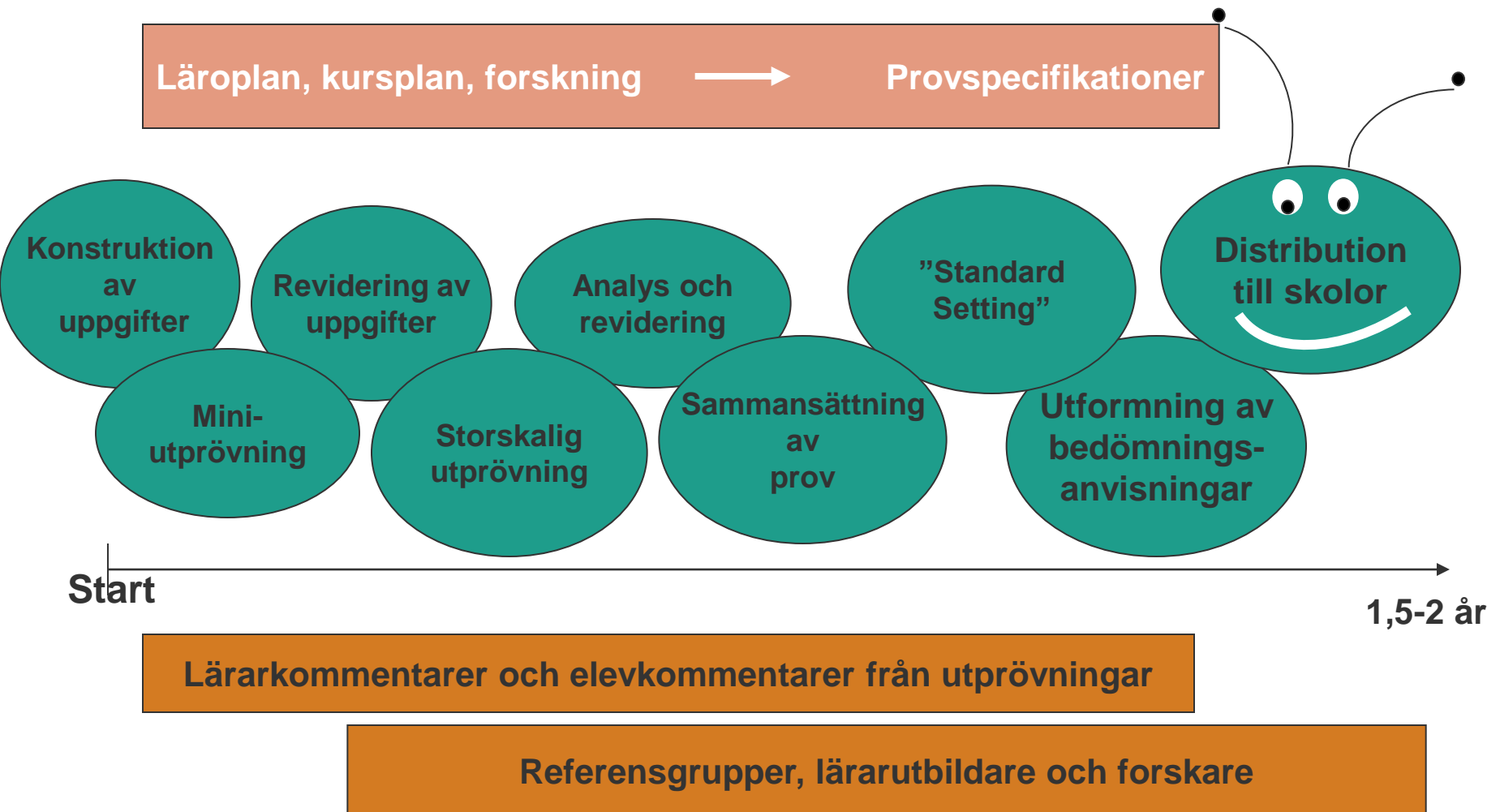
Minimera inflytandet av slump (reliabilitet)

Bedömer vi det vi avser att bedöma? (validitet)

Få information vi inte kan se ”med blotta ögat”

Utgår från mål i kursplanerna

Konstruktionsprocessen





Funktionshinder

- **Skolverket har ingen definition eller lista över ”godkända” funktionshinder**
- **”inte av tillfällig natur”**
- **Läraren har ett stort ansvar vid undervisning, bedömning och betygsättning.**
- **Läraren är den som känner eleven bäst**



Anpassning av nationella prov

Alla elever ska, så långt det är möjligt, få genomföra proven och känna sig delaktiga.

Elever med funktionshinder, som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att hon/han ska kunna genomföra provet och därvid visa vad hon/han kan, har rätt till anpassningar.

Individuella bedömningar

Behovet av anpassningar bedöms med hänsyn tagen till varje elevs funktionshinder

Inför provet avgör skolan vilka anpassningar som ska göras för att kompensera för elevens funktionshinder. Vanliga anpassningar är *förlängd provtid, en uppdelning av provet på olika tillfällen samt möjlighet att skriva svaren på dator och eventuellt bearbeta den egna texten med hjälp av talsyntes*. Andra anpassningar kan innebära *möjlighet att få vissa instruktioner och uppgifter upplästa eller att få svara muntligt, förstorad text, kopior på färgat papper, punktskrift, teckenspråkstolkning, uppläsning av hörmanus för avläsning på läppar, hörhjälpmedel eller andra kompensatoriska hjälpmedel som elev behärskar*. Vissa elever kan behöva genomföra prov i avskildhet.



Anpassningar

- *förlängd provtid*
- *en uppdelning av provet på olika tillfällen*
- *möjlighet att skriva svaren på dator och eventuellt bearbeta den egna texten med hjälp av talsyntes*
- *möjlighet att få vissa instruktioner och uppgifter upplästa*
- *få svara muntligt*
- *förstorad text*
- *kopior på färgat papper*
- *punktskrift*
- *teckenspråkstolkning*
- *uppläsning av hörmanus för avläsning på läppar*
- *hörhjälpmedel eller andra kompensatoriska hjälpmedel som elev behärskar.*

Pröva det som ska prövas

Anpassningen görs så att provet eller delprovet fortfarande prövar de mål som avses bli prövade

Utgångspunkten är att eleven så långt som möjligt ska få visa vad hon/han kan med avseende på kursplanens mål. Det är viktigt att eleven förbereds ordentligt så att hon/han i förväg känner till vad som ska prövas, varför detta ska prövas och att hänsyn tas till funktionshindret vid bedömningen.

Bedömning

Alla typer av anpassningar förändrar de förutsättningar enligt vilka bedömningsanvisningarna är utformade. Anpassningar som till exempel förlängd provtid innebär att poänggränser och bedömda exempel i anvisningarna ändå anses ge tillförlitlig ledning för bedömning, då den provtid som ges från början är tillräcklig för att de allra flesta elever ska hinna göra färdigt och kontrollera sina svar. Om däremot till exempel uppgifter som är utformade för att pröva kursplanernas mål för läsförståelse läses upp för eleven, provas inte längre elevens kunskap mot det uppställda målet i samma utsträckning, och bedömningsstödet blir inte detsamma. Ovanstående innebär dock inte att man avstår från att göra nödvändiga anpassningar. Däremot krävs att kunskapen om elevens funktionshinder, anpassningen av provet och förhållandet till bedömningsanvisningarnas krav- och betygsgränser på ett omdömesgillt sätt vägs samman till en helhet

Vilka anpassningar görs?

Åk 5: uppläsningar

**Åk 9: utökad provtid,
uppläsningar, datorer**

**Gymnasieskolan: Utökad tid,
datoranvändning**

**Får rätt elever rätt
anpassningar?**

Läsning - läsförståelse

- Olika typer av läsning har samma status
- Läsning definieras olika i olika mål
- Läsförståelseprov prövar mot olika definitioner av läsning
- Hur ska eleven bäst visa sin läsförståelse?

Vad har framtiden att erbjuda?

Skriva på dator?

Stavning och grammatikkontroll?

Daisy?

**Förändrade prov där hjälpmedel är
tillåtna?**

**Men: krock mellan krav och
funktionshinder består. Datorerna
löser inte hela problemet!**



www.skolverket.se

www.skolverket.se>

Prov & bedömning>

Frågor och svar>

Anpassningar